
Werkboek Italiaans

**voor
dummies®**

Inhoud in vogelvlucht

Inleiding	1
Deel 1: De basis beheersen	7
HOOFDSTUK 1: Kennismaken en begroeten	9
HOOFDSTUK 2: Geslacht en getal: zelfstandige naamwoorden en lidwoorden	23
HOOFDSTUK 3: Alles op een rijtje: getallen, data en tijd	41
Deel 2: Werkwoorden als bouwstenen	57
HOOFDSTUK 4: Zijn of hebben met essere en avere	59
HOOFDSTUK 5: De tegenwoordige tijd vormen	75
HOOFDSTUK 6: Komen en gaan met onregelmatige werkwoorden	89
Deel 3: Mooie zinnen maken: woordsoorten	107
HOOFDSTUK 7: Verrijkende bijvoeglijk naamwoorden en bijwoorden	109
HOOFDSTUK 8: Vergelijkingen en de overtreffende trap	127
HOOFDSTUK 9: Voorzetsels ... en nog wat	141
HOOFDSTUK 10: La mia famiglia: bezittelijke voornaamwoorden	159
HOOFDSTUK 11: Vragen met vraagwoorden; Verwijzen met aanwijzende voornaamwoorden	173
Deel 4: Meer werkwoordstijden	185
HOOFDSTUK 12: Terugkijken naar het verleden: de passato prossimo	187
HOOFDSTUK 13: Er was eens: de onvoltooid verleden tijd	207
HOOFDSTUK 14: Vooruitkijken: de toekomstige tijd	227
HOOFDSTUK 15: Bevelen geven en de gebiedende wijs	241
HOOFDSTUK 16: Voorwaardelijke werkwoorden maken en gebruiken	261
HOOFDSTUK 17: Alledaagse communicatie met wederkerende woorden ...	275
Deel 5: Het deel van de tientallen	293
HOOFDSTUK 18: Tien oefendialogen voor wanneer je in Italië bent	295
HOOFDSTUK 19: Tien woorden die vaak door elkaar worden gehaald	309
Deel 6: Bijlagen	313
BIJLAGE A: Woordenboek Nederlands-Italiaans	315
BIJLAGE B: Woordenboek Italiaans-Nederlands	321
Index	327

Inleiding

Italiaans is de taal van fantastisch eten, kunst, design, mode, film, muziek en natuurlijk geweldige literatuur. En het is ook de taal van grote wetenschappers, ondernemers, politieke activisten, ontdekkingsreizigers en migranten. De taal wordt gesproken door de 60 miljoen inwoners van Italië en veel mensen van Italiaanse afkomst in andere landen (ongeveer 18 miljoen alleen al in de Verenigde Staten) over de hele wereld.

De Italiaanse taal is ontstaan vanuit het Latijn en werd in de 13e eeuw de taal van de literaire cultuur, dankzij het werk van talrijke dichters en schrijvers (de belangrijkste is *De goddelijke komedie* van Dante) die van het Latijn overschakelden naar de volkstaal. Sinds de periode van de eenmaking (de **Risorgimento**, 1848-1871) wordt de cultuur gedomineerd door één gemeenschappelijke taal: Italiaans.

Misschien wil je met een Italiaans familielid kunnen communiceren of ben je van plan Italië te bezoeken en wil je met de plaatselijke bevolking kunnen praten tijdens je verblijf. Of misschien volg je al Italiaanse les en heb je behoefte aan wat extra hulp. Wat je ook naar deze bladzijden heeft gebracht, dit boek maakt je wegwijs in de prachtige Italiaanse taal.

Over dit boek

De taal die ik in *Italiaans voor Dummies* hanteer, is de taal van het dagelijks leven in het Italië van nu. Je vindt het in de krant, op tv, in moderne romans, in handleidingen, op internet enzovoort. Op elk willekeurig moment kun je je goed of slecht uitdrukken. Daarom reik ik je de correcte versie aan van de taal en het gebruik. Als je in Italië bent en iets anders hoort of leest dan wat je in dit boek vindt, kijk daar dan niet raar van op. Na verloop van tijd zul je je eigen gevoel ontwikkelen voor uitdrukkingen die niet fout zijn, maar interessante variaties op de taal.

Italiaans voor Dummies is een praktisch naslagwerk voor beginners in de taal. Als zodanig begin ik met de basis en bouw daar dan op voort. Houd er rekening mee dat het boek op een logische manier van eenvoudiger naar complexer gaat. Daarom raad ik je aan om chronologisch te werk te gaan,

zodat je eerst de basis onder de knie krijgt. Daarnaast is mijn advies: hoe meer je jezelf blootstelt aan authentiek Italiaans tijdens het proces, hoe meer je bereikt. Als kinderen worden ondergedompeld in een taal en voortdurend input krijgen, pikken ze de taal op een natuurlijke, holistische en communicatieve manier op.

Bepaal je eigen communicatieve doelen terwijl je dit boek doorloopt: de afzonderlijke punten over de Italiaanse taal die ik in dit boek aanreik, voorzien je van de hulpmiddelen en contexten die je door allerlei situaties kunnen loodsen, van een simpele kennismaking tot advies vragen in de apotheek. Probeer te beginnen met de tien oefendialogen in hoofdstuk 18 en ga dan terug naar het begin, zodat je een stappenplan hebt waarmee je het boek helemaal doorloopt.

Maar eerst geef ik je een taak die mijn nieuwe studenten altijd moeten uitvoeren op de eerste lesdag. Pak pen, papier en een wekker (en bedek de rest van deze pagina). Zet de wekker op vijf minuten. Schrijf dan zo veel mogelijk Italiaanse woorden op die je al kent en die je al kunt uitspreken (denk aan eten of muziek!). Daag je studiegenoot uit als je dit boek met iemand anders doorneemt.

Bekijk het resultaat nadat de wekker is afgegaan. Welke woorden ken je al? Bruschetta, spaghetti, biscotti, pizza, alles wat je hebt opgeschreven is een goed begin met woorden gebruiken in een conversatie en je vaardigheid te verbeteren.

Het eerste deel van dit boek is gewijd aan lidwoorden, zelfstandige naamwoorden en geslacht. In deel 1 laat ik je ook meteen kennismaken met getallen, tijd, datum en vraagwoorden. Deel 2 helpt je voornamelijk op weg met Italiaanse werkwoorden. Deel 3 vult deze basis aan met bijvoeglijke naamwoorden en voorzetsels. Deel 4 gaat wat dieper in op werkwoorden, zowel op vervoegingen als op hoe je ze in context gebruikt. In de bijlagen vind je wat snelle naslagwerken om vertalingen te controleren.

Omdat dit een boek voor beginners is, ga ik niet in op sommige werkwoordstijden die doorgaans voorbehouden zijn aan gevorderden, zoals de aanvoegende wijs, de lijdende vorm en de **passato remoto** (*een vorm van de verleden tijd voor het verre verleden*).

In elk hoofdstuk krijg je de gelegenheid om te oefenen wat je net hebt gelezen. De oefeningen variëren van het invullen van één woord tot het maken van een hele zin of het kiezen van het beste woord of zinsdeel om een zin af te maken. Test je vaardigheden zodat je die informatie terugvindt in je geheugen. Met de antwoordenlijst aan het einde van elk hoofdstuk kun je je vooruitgang controleren.

Hoofdstuk 1

Kennismaken en begroeten

Je hebt dit boek gekozen omdat je Italiaans wilt leren, **molto bene!** (*heel goed!*). Wat je redenen ook zijn – afkomst, reizen, werk, eten, italo-filie, liefde voor talen – je bent aan het juiste adres: **Benvenuta/Benvenuto!** (*welkom!*)

Welke eerste stappen moet je zetten om jezelf vertrouwd te maken met een andere taal? Allereerst communiceren, jezelf verstaanbaar maken en anderen begrijpen in verschillende sociale situaties, maar ook het leggen van een solide basis waarop je verder kunt bouwen.

Dit hoofdstuk geeft je een aantal Italiaanse basisprincipes over het gebruik van formele en informele conventies. Ik illustreer beide vormen met communicatiegerichte oefeningen die je het zelfvertrouwen geven om de juiste begroetingen en beleefdheidsvormen te hanteren – of je nu Italiaans spreekt of schrijft. Dit hoofdstuk geeft ook een inleidende beschouwing over uitspraak en geslacht, twee elementen waar je niet omheen kunt.

Kiezen tussen formeel en informeel

De Italiaanse taal kent en vereist duidelijk twee verschillende aanspreekvormen, formeel en informeel, afhankelijk van wie je aanspreekt en ook van de

situatie. Als je begrijpt welke conventie je moet gebruiken, ben je beter in staat om zinvol te communiceren, respect over te brengen en ook rekening te houden met culturele verschillen.

De informele vorm wordt meestal aangeduid met de voornaamwoorden **tu/voi** (*jij/jullie*) en de formele met **lei** (*u*): deze voornaamwoorden zijn concreet verbonden met werkwoordsvormen (zie hoofdstuk 4) en bezittelijke voornaamwoorden (zie hoofdstuk 10). In het Italiaans gebruik je over het algemeen de formele aanspreekvorm om te schrijven of te spreken met een vreemde, leraar, zakenrelatie, klant, bedienend personeel, winkelpersoneel of werkgever. De informele aanspreekvorm gebruik je meestal voor familieleden, vrienden, mensen van jouw leeftijd of jonger en kinderen.

BELANGRIJK

Italiaans is een levende taal. Ik kan je niet genoeg op je hart drukken hoe belangrijk het is om te oefenen met het spreken van en luisteren naar Italiaans terwijl je dit boek doorloopt. Hoewel je de taal holistisch en in context moet benaderen, moet je ook de afzonderlijke delen van het geheel begrijpen en dat is waar dit boek om de hoek komt kijken.

TIP

Bij een eerste ontmoeting schudden Italianen elkaar gewoonlijk de hand. Als ze iemand ontmoeten die ze al een tijdje niet zien of als ze bij hun tante langsgaan, kussen Italianen elkaar op beide wangen, eerst op de ene, dan op de andere.

De volgende paragrafen leiden je door de Italiaanse zinnen om iemand formeel en informeel te begroeten.

Formele begroetingen

Gebruik de volgende formele zinnen wanneer je een vreemde ontmoet, iemand die je niet goed kent en/of iemand die je moet respecteren. Gebruik titels als je weet welke titels van toepassing zijn, zoals **Dottore/Dottoressa** (*dokter*), **Signore** (*meneer*) of **Signora** (*mevrouw*).

Tabel 1-1 geeft je een aantal termen die over het algemeen geassocieerd worden met begroetingen. Terwijl je deze tabel doorneemt, maak dan een notitie (of onderstreep en markeer) van de verschillen en overeenkomsten tussen tabel 1-1 en tabel 1-2 (in het volgende hoofdstuk), die de informele zinnen bevat.

BELANGRIJK

Je gebruikt **buona notte** als het bedtijd is; eigenlijk is dit een andere manier om te zeggen: 'Slap lekker'. Begin **buona sera** te gebruiken in de late namiddag totdat je naar bed gaat. Stel bijvoorbeeld dat je om 10 uur 's avonds je hotel binnen stapt. Eerst begroet je de conciërge met '**Buona sera**'. Nadat je je sleutel hebt gekregen en op weg bent naar je kamer, kun je '**Buona notte**' zeggen.

Laat de laatste **e** weg als je een achternaam met mannelijke titels gebruikt:

- » **Signore** wordt **Signor Tarroni**.
- » **Dottore** wordt **Dottor Costa**.
- » **Professore** wordt **Professor Gambi**.

De titel om vrouwen aan te spreken in het Italiaans is **Signorina** (*juffrouw*) of **Signora** (*mevrouw*).

Voor vrouwelijke beroepstitels van dokter en docent gebruik je **Dottorressa** en **Professoressa**.

TABEL 1.1 **Formele begroetingen**

Nederlands	Italiaans
<i>Hallo/Goedemorgen</i>	Buon giorno/Buongiorno
<i>Hallo</i>	Salve
<i>Goedemiddag</i>	Buon pomeriggio
<i>Goedenavond</i>	Buona sera/Buonasera
<i>Goedenacht</i>	Buona notte/Buonanotte
<i>Juffrouw (jonge vrouw)</i>	Signorina
<i>Mevrouw (oudere getrouwde of ongetrouwde vrouw)</i>	Signora
<i>Meneer</i>	Signore
<i>Ik heet....</i>	Mi chiamo...
<i>Hoe heet u?</i>	Come si chiama?
<i>Hoe gaat het met u?</i>	Come sta?
<i>Waar komt u vandaan?</i>	Di dov'è?
<i>Ik kom uit...</i>	Sono di ...
<i>Goed.</i>	Bene.
<i>Heel goed.</i>	Molto bene.
<i>Gaat wel.</i>	Così così.
<i>Redelijk.</i>	Abbastanza bene.
<i>(Ik voel me) slecht.</i>	(Sto) male.
<i>Niet slecht.</i>	Non c'è male.

TABEL 1.1 **Formele begroetingen** (vervolg)

Nederlands	Italiaans
<i>Dank u, en u?</i>	Grazie, e lei?
<i>Leuk u te ontmoeten.</i>	Piacere (di conoscerla).
<i>Het is een genoegen.</i>	È un piacere.
<i>Het is een groot genoegen.</i>	Molto piacere.
<i>Het genoegen is aan mij.</i>	Il piacere è mio.
<i>Tot ziens.</i>	Arrivederci.
<i>Tot later.</i>	A dopo.
<i>Tot snel.</i>	A presto.
<i>Tot morgen.</i>	A domani.
<i>Prettige dag.</i>	Buona giornata.
<i>Prettige avond.</i>	Buona serata.

Hier zijn nog een paar titels in zowel de mannelijke als de vrouwelijke vorm:

- » **Avvocato/Avvocata** (*advocaat*)
- » **Giudice** (*rechter*)
- » **Sindaco/Sindaca** (*burgemeester*)

PAS OP

De titel **Dottore/Dottoressa** kan twee betekenissen hebben in het Italiaans: je kunt het gebruiken voor iemand die een universitaire graad heeft (dat wil zeggen drs. of BA/BSc), maar ook voor een arts en iemand die een PhD heeft.

Informele begroetingen

Gebruik informele zinnen wanneer je een vriend, familielid, kind, mensen die jonger zijn dan jij en (natuurlijk) je geliefde huisdier ontmoet en begroet. Let op dat er enige overlap is tussen sommige begrippen in de formele lijst (zie tabel 1-1) en de informele lijst in tabel 1-2.

TIP

Een goede vuistregel is om de informele vorm te gebruiken als je iemand bij de voornaam noemt.

Hoofdstuk 6

Komen en gaan met onregelmatige werkwoorden

Hoe leuk zou Italiaans zijn als er geen onregelmatige werkwoorden bestonden? Helaas, het is nu tijd voor een heleboel onregelmatige werkwoorden, waarvan je de meeste gebruikt in het dagelijkse leven.

In dit hoofdstuk laat ik je zien hoe je de tegenwoordige tijd vormt van veel onregelmatige Italiaanse werkwoorden. Hoewel sommige werkwoorden betrouwbare patronen volgen, staan andere werkwoorden op zichzelf. Ook leg ik uit hoe je onderscheid kan maken tussen **sapere** en **conoscere**, twee werkwoorden die respectievelijk ‘weten/iets kunnen’ en ‘weten/kennen’ betekenen. Ik laat je zien hoe je hele werkwoorden plaatst achter hulpwerkwoorden, zoals **potere** (*kunnen, mogen*), **dovere** (*moeten*) en **volere** (*willen*). Tot slot geef ik je een nieuwe serie persoonlijke voornaamwoorden – de benadrukte voornaamwoorden – die je vaak gebruikt bij de werkwoorden **andare** (*gaan*) en **venire** (*komen*).

Onregelmatige werkwoorden op -are

Andare (gaan), **dare** (geven), **fare** (doen/maken) en **stare** (blijven, zijn) (dat ik in hoofdstuk 5 bespreek in verband met de progressieve onvoltooid tegenwoordige tijd) zijn de enige onregelmatige werkwoorden van deze vervoeging, maar ze zijn heel belangrijk en veelzijdig. In de volgende tabellen vind je de vervoegingen van deze vier werkwoorden. Let op: deze werkwoorden vertonen enkele overeenkomsten, zoals de **i** in de **tu**-persoon en de dubbele **nn** in de **loro**-persoon. Door deze werkwoorden te groeperen, kun je hun overeenkomsten beter onthouden. In dit hoofdstuk staan de regelmatige uitgangen aangegeven met een sterretje.

andare (gaan)

io vado	noi andiamo*
tu vai	voi andate*
lui/lei va	loro vanno

Andiamo sempre nello stesso ristorante. (*We gaan altijd naar hetzelfde restaurant.*)

dare (geven)

io do*	noi diamo*
tu dai	voi date*
lui/lei dà (altijd met accent)	loro danno

Dà un libro alla vicina. (*Hij/zij geeft een boek aan de buurvrouw.*)

fare (doen/maken)

io faccio	noi facciamo
tu fai	voi fate*
lui/lei fa*	loro fanno

Faccio una torta. (*Ik maak een taart.*)

stare (blijven/zijn)

io sto*	noi siamo*
tu stai	voi state*
lui/lei sta*	loro stanno

Stiamo bene. (*Het gaat goed met ons.*)

Hulpwerkwoorden

Hulpwerkwoorden, die verschillende nuances geven aan wat je zegt, worden gevolgd door de infinitief van het hoofdwerkwoord. Hulpwerkwoorden zijn **dovere** (*moeten*), **potere** (*kunnen, mogen*) en **volere** (*willen*). (Het Italiaans gebruikt ook **sapere** als een hulpwerkwoord, wat *weten/iets kunnen* betekent. Ik bespreek **sapere** in de paragraaf 'Sapere versus conoscere' verderop in dit hoofdstuk.)

Hieronder staan enkele veelvoorkomende toepassingen van **dovere**, **potere** en **volere**:

» **Dovere** betekent *moeten*. Je kunt **dovere** ook op zichzelf gebruiken, wat betekent verschuldigd zijn.

- **Devo parlargli.** (*Ik moet met hem praten.*)
- **Quanto le devo?** (*Hoeveel ben ik u schuldig?/Hoeveel krijgt u van me?*)

» **Potere** betekent zowel *kunnen* als *mogen*.

- **Posso entrare?** (*Mag ik binnenkomen?*)
- **Puoi fare tu la spesa?** (*Kan jij de boodschappen doen?*)

Om de betekenis uit te drukken van *lukken* of *iets succesvol afronden* (zoals het kopen van een kaartje voor de opera), gebruik je in het Italiaans **potere** (*kunnen, mogen*) of **riuscire a** (*kunnen/lukken*).

- **Puoi studiare con questo caldo?/Riesci a studiare con questo caldo?** (*Kun je studeren in deze hitte?/Lukt het je om in deze hitte te studeren?*)
- **Può riparare la TV Ugo?/Riesce a riparare la TV Ugo?** (*Kan Ugo de tv repareren?/Lukt het Ugo om de tv te repareren?*)

Het werkwoord **riuscire a** (*kunnen/lukken*) wordt vervoegd zoals het onregelmatige werkwoord **uscire** (*uitgaan*), dat ik verderop in dit hoofdstuk bespreek in de paragraaf 'Onregelmatige werkwoorden op -ire'.

» **Volere** kan soms vertaald worden als *willen*, zoals in het spreekwoord: **Volere è potere.** (*Waar een wil is, is een weg.*)

Het Italiaanse **volere** komt over het algemeen overeen met *willen* en kan gevolgd worden door een zelfstandig naamwoord of door een infinitief, zoals in de volgende voorbeelden.

- **Voglio un altro biscotto.** (*Ik wil nog een koekje.*)
- **Voglio parlare con lei.** (*Ik wil met haar praten.*)

BELANGRIJK

BELANGRIJK

» In het Italiaans klinkt **Voglio un gelato** net zo lomp als in het Nederlands (*Ik wil een ijsje*). Houd er dus rekening mee dat je de voorwaardelijke wijs (zie hoofdstuk 16) **vorrei** (*ik zou willen*) gebruikt als je beleefd wilt zijn en dat je met **per favore** (*alsjeblieft*) al een heel eind komt.

De volgende tabellen tonen de vervoegingen van elk hulpwerkwoord. Let erop dat de stam van **dovere** voor sommige personen **dev-** is, met de uitgangen van werkwoorden op **-ere**.

dovere (moeten)

io devo	noi dobbiamo
tu devi	voi dovete*
lui/lei deve	loro devono

Devono andare a casa. (*Zij moeten naar huis gaan.*)

potere (kunnen, mogen)

io posso	noi possiamo
tu puoi	voi potete*
lui/lei può	loro possono

Può giocare con noi. (*Hij/zij mag met ons spelen.*)

volere (willen)

io voglio	noi vogliamo
tu vuoi	voi volete
lui/lei vuole	loro vogliono

Vogliono vederti. (*Zij willen je zien.*)

BELANGRIJK

Volere in de derde persoon enkelvoud en meervoud (**ci vuole en ci vogliono**) kan ook *nodig hebben* betekenen, bijvoorbeeld in uitdrukkingen met tijd (*tijd kosten/duren*) en in abstracte opmerkingen.

Ci vuole gebruik je in het enkelvoud.

Quanto tempo ci vuole per arrivare a casa? (*Hoeveel tijd kost het om thuis te komen?*)

4

**Meer werkwoords-
tijden**

Hoofdstuk 12

Terugkijken naar het verleden: de **passato prossimo**

In het Italiaans gebruik je als je praat of schrijft over het verleden, meestal de voltooid tegenwoordige tijd of **passato prossimo** (letterlijk *nabije verleden*), wat de term is die ik in dit boek gebruik. Bijvoorbeeld de zin **Sono andata a casa** (*Ik ben naar huis gegaan*) staat in de **passato prossimo**.

Het Italiaans heeft twee andere verleden tijden: de **imperfetto** (de onvoltooid verleden tijd) en de **passato remoto** (het preteritum). In dit hoofdstuk richt ik me op de **passato prossimo**, die de meest gebruikelijke verleden tijdsvorm is. In hoofdstuk 13 behandel ik de **imperfetto**. Ik laat de **passato remoto** buiten beschouwing, want die wordt voornamelijk in geschiedkundige verhalen gebruikt en die vallen buiten dit boek.

Het belangrijkste wat je moet weten over de **passato prossimo** is dat het een samengestelde tijd is, wat betekent dat er altijd twee onderdelen zijn.

een hulpwerkwoord + een voltooid deelwoord

Preciezer: je maakt de **passato prossimo** met

avere (*hebben*) of **essere** (*zijn*) + voltooid deelwoord

Met andere woorden: de **passato prossimo** maak je met de tegenwoordige tijd van de aantonende wijs van ofwel **avere** ofwel **essere**, plus het voltooid deelwoord van het hoofdwerkwoord.

Ho mangiato il gelato (*Ik heb het ijsje gegeten.*)

Zie hoofdstuk 4 voor de tegenwoordige tijd van **avere** en **essere**.

Het voltooid deelwoord van een werkwoord maken

Woorden zoals **amato** (*geliefd*), **andato** (*gegaan*), **tenuto** (*gehouden*), **visto** (*gezien*) en **studiato** (*gestudeerd*) zijn voltooid deelwoorden. Het zijn werkwoordsvormen die in verschillende samengestelde tijden worden gebruikt.

Het voltooid deelwoord van regelmatig werkwoorden maken

Bij de meeste werkwoorden – zelfs degene die onregelmatig zijn in andere tijden – wordt het voltooid deelwoord gevormd volgens de regels die ik in dit deel uitleg.

Om een regelmatig voltooid deelwoord te maken, volg je deze stappen.

1. Neem de infinitief van het werkwoord.

Bijvoorbeeld: **parlare** (*praten*), **vedere** (*zien*), **dormire** (*slapen*)

2. Breek de infinitief af bij de stam.

parl-, **ved-**, **dorm-**.

3. Voeg de juiste uitgang toe.

Voor werkwoorden met **-are**, gebruik **-ato**; voor werkwoorden met **-ere**, gebruik **-uto**; en voor werkwoorden met **-ire**, gebruik **-ito**.

parlato (*gepraat*), **caduto** (*vallen*), **dormito** (*geslapen*).

TIP

Bij het voltooid deelwoord van het werkwoord **fare** (*doen/maken*) blijft alleen de **f-** van de infinitief behouden en wordt de **-t-** verdubbeld, wat resulteert in **fatto**. In dat geval is het een beetje onregelmatig. Wanneer je een vraag beantwoordt, zoals in het volgende voorbeeld, heb je **fatto** niet nodig in je antwoord.

'Cosa hai fatto ieri sera?' (*Wat heb je gisteravond gedaan?*)

'Ieri sera sono andata a cena al mare con gli amici.' (*Gisteravond ben ik uit eten geweest aan zee met mijn vrienden.*)

Het voltooid deelwoord van het werkwoord **dare** (*geven*) is heel regelmatig: de **d-** blijft behouden en het wordt **dato**.

Hai dato i soldi alla mamma? (*Heb je mama het geld gegeven?/Heb je het geld aan mama gegeven?*)

Het voltooid deelwoord van onregelmatige werkwoorden maken

Zelfs bij onregelmatige werkwoorden veranderen de uitgangen van de voltooid deelwoorden nooit. Maar de stam van het werkwoord verandert wel en verliest in de meeste gevallen een aantal letters; hij wordt korter.

Onregelmatige werkwoorden met **-ere**

De meeste onregelmatige voltooid deelwoorden zitten in de vervoeging van werkwoorden met **-ere**. Bij de meeste daarvan wordt het voltooid deelwoord gevormd door de infinitief te verkorten voordat de uitgangen worden toegevoegd. Bijvoorbeeld: **rimanere** (*blijven*) laat **-nere** vallen en wordt **rimasto**. **Dipingere** (*schilderen*) laat de **-gere** vallen en wordt **dipinto**.

In tabel 12-1 staan de meest voorkomende onregelmatige werkwoorden die eindigen op **-ere**. Als je de tabel doorneemt, kijk dan naar patronen in deze onregelmatige voltooid deelwoorden die je gemakkelijk kunt onthouden. Als dat niet werkt, leer ze dan uit je hoofd door ermee te oefenen op een site zoals Quizlet of door je eigen geheugenkaartjes te maken (en zoek het op in een woordenboek als je twijfelt).